

הדבור הרוסי והבית שקק פטפוטי תינוקות על טהרת
הלשון העברית. באותן שנים היה זה אחד הבתים המעטים
בארץ (אם בכלל) שהקפידו על הדיבור העברי בביתם.
אך לא די היה לו לאבא בכך, כי העברית היתה צריכה
לצאת מפינו צחה ומדויקת ואם היתה נפלטת שגיאה, קלה
כחמורה — מיד היה משמיע קריאה: מה? ! וה"מה"
הזה כבר הספיק לנו שלא נחזור לסורנו.

שנתיים ימים כיהן אבא כמורה בבאר-טוביה ותוך כך
הקים גם משק עזר זעיר: גינת ירק קטנה, מספר תרנגולות,
עז שתספק חלב למשפחה; אבא, בודאי קיווה לגדל
עדר עזים מעז זו, שכן אצה לו הדרך באשר להקמת משק
חקלאי, אלא שקרתה תקלה והעז המליטה, בבוא שעתה,
שני ולדות מתים. לדעת מומחים, מתו הוולדות משום שהעז
קשורה היתה כל ימי הריונה בחצר ולא יצאה למרעה; גם
את מזונה, פירות הינבוט, הביאו לה מהשדה.

כך התנסינו ב"כשלון" ראשון ב"משקנו" החקלאי. פרט
לזאת הלך כנראה, הכל למישרים שכן באחד המכתבים,
כתב אבא לאוסישקין:

"— — — מר"ח חשון עד ניסן לא טעמנו בקסטינה
טעם בשר ואכלנו רק מאכלי חלב, ביצים וירקות, אשר כל
זה לא קנינו וכולנו היינו בריאים ורעננים..."

לכאורה, הכל שפיר. אבא מורה במושבה כרצונו ואף
מנסה להעלות על שולחנו תוצרת חקלאית מיגיע כפיו ומה
לא עוד? אלא שלא די לו בכך. הוא ער למתרחש סביבו,
כואב את העזובה בארץ, התנהגותם ואורח חייהם של ה-